

Seksueel misbruik en prostitutie onder allochtone jongeren

Seksueel misbruik komt al voor bij jongens vanaf 10 tot 12 jaar. Het gaat hierbij om extra-familiaal misbruik en misbruik door pedoseksuelen. Bij jongens vanaf 12 tot 18 jaar is tevens sprake van geweld wegens seksuele voorkeur en prostitutie. De meeste autochtone en allochtone jongens zijn misbruikt door niet-verwante plegers, meestal pedoseksuele mannen van middelbare leeftijd die in de nabije omgeving van de slachtoffers wonen. In het onderzoek van Van Horn et al is een bevestiging gevonden voor bevindingen uit eerder onderzoek dat factoren die de kans op seksueel misbruik vergroten voor allochtone jongens niet anders zijn dan voor autochtone jongens. De gevoeligheid voor de aandacht, vleierijen, en materiële en/of financiële beloningen van de pleger vergroten de kans op seksueel misbruik. Bovendien speelt ook de psychische druk van vriendjes een rol in het toelaten en/of uitvoeren van seksuele handelingen. Met betrekking tot de aard van het misbruik zijn de, in dit onderzoek, gevonden verschillen tussen autochtone en allochtone jongens niet of nauwelijks significant. (Kooistra, 2006: 6)

Toch zijn volgens Kooistra (2006: 4) Marokkaanse jongens oververtegenwoordigd als slachtoffer van seksueel misbruik door pedoseksuelen en prostitutie. Dit doordat zij vaker dan andere allochtone jongens zonder toezicht op straat rondhangen. Maar ook omdat zij goed 'in de markt' liggen. Geldgebrek, geen dak boven het hoofd, en gebrek aan aandacht zijn de belangrijkste risicofactoren bij seksueel misbruik onder allochtone jongens. Onderzoek toont aan dat met name Marokkaanse jongens hier gevoelig voor zijn. Seksueel misbruik vergroot de kans op prostitutie en de noodzaak aangewezen te zijn op sugardaddies. Allochtone jongens komen bij deze mannen terecht omdat zij niet naar officiële hulpverleningsinstanties durven te gaan. In vrijwel elke cultuur wordt jongens in hun puberteit en adolescentie bijgebracht sterk te zijn. Het tonen van gevoelens wordt gezien als zwakte. Mannen worden geacht hun eigen boontjes te doppen. Het is dan ook geen wonder dat jongens die te maken hebben met seksueel misbruik in hun jeugd minder snel aangifte doen bij de politie dan meisjes en ook minder snel een beroep doen op hulpverlening. Zij zoeken pas hulp als het niet anders kan. (Kooistra, 2006: 4/5)

In een onderzoek van het NISSO (Venicz en Vanwesenbeeck 1998) en een rapport van ECPAT (2003) worden nog andere groepen slachtoffers genoemd: meisjes die als alleenstaande minderjarige asielzoeker in Nederland verblijven, jongeren uit voornamelijk Oost Europa die via mensenhandel in Nederland zijn gekomen en zwervjongeren die seksuele contacten moeten gebruiken om aan geld of onderdak te komen. Uit deze studie kwam een voorzichtige schatting van 1500 à 2000 minderjarige meisjes die zeker of vermoedelijk in de prostitutie werkzaam zijn of geweest. Van deze meisjes is waarschijnlijk tweederde van niet-westers allochtone afkomst. De tweede grote groep

meisjes in van Marokkaanse afkomst. Uit Nigeria vervolgens, is ruim 8% afkomstig en uit verschillende (andere) Afrikaanse landen in totaal ruim 12%. Bijna 9% van de meisjes is afkomstig uit de verschillende Oost-Europese landen. Van de allochtone meisjes is 39% recent geïmmigreerd. Van de recent geïmmigreerden is 63% voor of na hun tewerkstelling in de prostitutie als AMA (alleenstaande minderjarige asielzoeker) in de asielprocedure gekomen. Dit betreft voornamelijk Chinese, Nigeriaanse en andere West-Afrikaanse meisjes. Marokkaanse meisjes lijken tien keer vaker in de jeugdprostitutie vertegenwoordigd te zijn dan in de algehele bevolkingsgroep van die leeftijd en sekse. Surinaamse meisjes lijken ongeveer drie maal zo sterk vertegenwoordigd in de jeugdprostitutie als in de algehele bevolking. Min of meer hetzelfde geldt voor Turkse meisjes. Allochtone minderjarige prostituees zijn een relatief nieuw verschijnsel. De maffia lijkt bij de instroom van 'nieuwe nationaliteiten' een belangrijke rol te spelen. Van slechts 12% van de minderjarige prostituees is volgens informanten duidelijk dat niet onder dwang werken. Van ruim 40% is het zeker dat er aperte swang in het spel is. Voor nog eens 40% is dat misschien het geval. Dwang kan zeer verschillende vormen aannemen. Een deel van de prostituees krijgt met meerdere vormen van dwang te maken. Tegen 20% van de minderjarige prostituees wordt fysiek geweld gebruikt. De andere middelen waarmee dwang wordt uitgeoefend verschillen sterker per groep (autochtonen, allochtonen, en recent geïmmigreerden). Tegen recent geïmmigreerden wordt een groter arsenaal aan dwangmiddelen ingezet dan tegen de Nederlandse en allochtone prostituees. Naast fysiek geweld en emotionele manipulatie vormen ook de schulden die deze minderjarige prostituees (moeten) maken om in Nederland te komen, en de verblijfspapieren die ze nodig hebben om hier legaal o ongestoord te kunnen werken, manieren om hen onder druk te zetten. Hoewel dwang door schulden bij 30% van de recent geïmmigreerde prostituees expliciet gemeld wordt, bestaat onder sommige informanten de indruk dat in werkelijkheid vrijwel alle prostituees die via vrouwenhandelaren naar Nederland worden gehaald door schulden aan haar handelaar is gebonden. De schulden ontstaan doordat de vrouwenhandelaar de reis voorschiet en de papieren regelt die nodig zijn om de grens over te komen. Na aankomst moet dat bedrag met een flinke rente worden terugbetaald. Naast directe bedreigingen van de vrouw of haar achtergebleven familie, zijn er voor recente immigranten ook meldingen dat culturele elementen, zoals voodoo, worden ingezet om de loyaliteit van meisjes naar hun handelaren te garanderen. Emotionele manipulatie, bijvoorbeeld door pooiervriendjes, wordt tegen bijna de helft van de minderjarige prostituees ingezet. Allochtone en Nederlandse prostituees worden hier vaker het slachtoffer van dan de recente immigranten. Emotionele manipulatie is moeilijk aan te tonen. Dat is een van de redenen dat het vaak moeilijk is om met zekerheid te bepalen in welke mater er sprake is van dwang. Dwang is niet alleen soms moeilijk vast te stellen, het kan gedurende een prostitutiecarrière ook veranderen. Soms weten meisjes zich aan dwang te onttrekken. In andere gevallen, valt een zelfstandig begonnen prostituee later alsnog in handen van een pooier. Zowel de angst om als minderjarige door de politie gepakt te worden, als de hardheid van het prostitutiemilieu kunnen hier een rol in spelen. Er wordt echter ook actief geronseld onder prostituees. Sommige jongens gaan langs de ramen om prostituees die al werken zo ver te krijgen dat ze voor hen werken. De pooiers en vrouwenhandelaren die vrouwen tot prostitutie dwingen hebben "één ding gemeen en dat is dat er over hen nog minder bekend is dan over de prostituees die zij uitbuiten. Wel is bekend dat er verschillen zijn in type dader bij recent geïmmigreerden

enerzijds en Nederlandse en allochtone prostituees anderzijds. Bij Nederlandse en allochtone prostituees is de dader in bijna de helft van de gevallen hun partner, die relatief vaak van Marokkaanse afkomst is. In het algemeen vormen de daders met een Marokkaanse achtergrond met 30% veruit de grootste groep. Bij allochtone prostituees, van wie het grootste deel Marokkaans is, werkt meer dan de helft onder druk van daders van Marokkaanse afkomst. De daders van dwang bij Nederlandse en allochtone prostituees zijn in bijna een kwart van de gevallen onder de 21. Pooier vriendjes zijn dus vaak niet veel ouder dan de prostituees zelf. Vrienden vormen bij allochtone en Nederlandse prostituees ongeveer een derde van de daders. Een opvallend feit is dat een op de tien Nederlandse en allochtone prostituees door een familielid tot prostitutie wordt gedwongen. In de meeste gevallen betreft het hier de ouders, in een enkel geval een broer. Soms vormt de prostitutie het vervolg op seksueel misbruik door die familieleden. Bij recent geïmmigreerde prostituees bestaat er doorgaans niet zo'n 'intieme' band met degene die dwang uitoefent. In bijna driekwart van de bekende gevallen betreft het hier een vrouwenhandelaar of reisagent. Bijna één op de vijf daders maakt deel uit van de georganiseerde vrouwenhandel. Zoals gezegd, zijn de daders die als pooiervriendje opereren, relatief vaak van Marokkaanse afkomst. Een Amerikaanse antropologe die onderzoek deed naar prostitutie in Marokko, ziet maar weinig aanknopingspunten tussen Marokkaanse cultuur en pooiergedrag. Pooiergedrag staat haaks op het idee van mannelijkheid in de Marokkaanse cultuur. De belangrijkste overeenkomst tussen de jongens die als pooiervriendje opereren is dat ze al bekend zijn in het criminele milieu. Het pooieren lijkt door zijn verdiensten ook aantrekkingskracht uit te oefenen op andere groepen jongens die tegen het criminele milieu aanhangen. Het is een makkelijke manier om geld te verdienen, met veel minder risico dan bijvoorbeeld de drugshandel. In sommige steden wordt gemeld dat de alleenheerschappij van de Marokkaanse pooiers langzaam aan het afbrokkelen is. De opkomende concurrentie heeft in verschillende plaatsen al tot gevechten geleid. (Venics ea, 1998, 35/40).

De meeste Marokkaanse meisjes worden door hun partner in de prostitutie gebracht. Deze partners zijn vaak ook van Marokkaanse afkomst. De Marokkaanse en Nederlandse meisjes worden geronseld bij scholen en opvangcentra. Ook sommige discotheken en coffeeshops zijn ronsellocaties. Bij Marokkaanse meisjes wordt gebruik gemaakt van de strenge seksuele moraal binnen de eigen gemeenschap om een wig tussen het meisje en haar ouders te drijven, door roddels over het meisje te verspreiden. Of het meisje wordt ontmaagd en er wordt bedreigd dat aan de ouders te vertellen. Als de situatie thuis onhoudbaar wordt, stelt de jongen voor om weg te lopen. Daarna gaat het snel richting prostitutie, want er moet toch brood op de plank komen. Uit de cijfers over de achtergronden en problemen van minderjarige prostituees blijken in het algemeen opvallend weinig grote verschillen zijn tussen de allochtone en de Nederlandse prostituees. Zowel Marokkaanse als Nederlandse prostituees komen vaak uit een problematische thuissituatie. Het relatief grote aantal Marokkaanse prostituees zou wel iets te maken kunnen hebben met het relatief grote aantal Marokkaanse probleemgezinnen. In 1998 waren er zo'n 3500 Marokkaanse probleemgezinnen. Het gaat hier om geïsoleerde gezinnen die nauwelijks deelnemen aan de samenleving. Ook Nederlandse prostituees lijken vaker uit dergelijke problematische gezinnen afkomstig te zijn. Wij 39% van de Nederlandse en allochtone prostituees wordt verwaarlozing gemeld. Naast verwaarlozing speelt soms ook mishandeling en/of incest. Van alle problemen thuis scoort

'veel ruzie' het hoogst. Bij recent geïmmigreerde meisjes lijkt de problematische situatie in het herkomstland een grotere rol te spelen dan een mogelijk problematische gezinssituatie. Ruim 20% van de minderjarige prostituees in het onderzoek heeft zeker met seksueel misbruik te maken gehad. Waarschijnlijk ligt het werkelijke percentage hoger. 57% van de Nederlandse prostituees is weggelopen van huis. Van de allochtone prostituees is zelfs bijna drie kwart van huis weggelopen. zeker een kwart van de Nederlandse minderjarige prostituees gebruikt regelmatig hard drugs. Val allochtone meisjes is voor 13% zeker dat dit speelt. Het gaat meestal om cocaïne. Het is niet duidelijk of het cocaïne-gebruik een gevolg van de prostitutie is of andersom. Recente geïmmigreerde prostituees lijken minder vaak drugs te gebruiken. (Venics ea, 1998, 25/55).